

Špičkové strojírenské technologie v České republice pro výstavbu jaderných elektráren

Vážení zahraniční hosté, vážené dámy, vážení pánové,

Dovolte mi, abych Vás i já uvítal zde na tomto místě, v průmyslovém Moravskoslezském kraji, **v Ostravě**, ve městě, které je již dvě stovky let centrem špičkových hutních a zejména strojírenských technologií. Dovolte mi, abych Vám i proto prezentoval svou přednášku na téma **Špičkové strojírenské technologie v České republice pro výstavbu jaderných elektráren**.

Ostrava a Česká republika obecně hrála významnou roli v oblasti strojírenských technologií již v 19. století. V druhé polovině 20. století nastal v oblasti rozvoje technických dovedností českých firem další kvalitativní zlom. Česká republika se stala členem **velmi elitního klubu**. Klubu zemí, které jsou schopny dodávat nejnáročnější zařízení pro jaderné elektrárny. Po boku zemí jako jsou Spojené státy, Rusko, Francie či Japonsko, to byla i Česká republika jejíž firmy byly schopny dodat prakticky všechna technologicky náročná zařízení nejen pro své jaderné elektrárny Dukovany a Temelín ale i na mnoho dalších jaderných elektráren v mnoha zemích světa.

Klíčovou částí jaderné elektrárny je přirozeně její primární okruh. Zařízení tohoto okruhu patří mezi technologicky, materiálově i z pohledu zpracování mezi nejnáročnější výrobky, které je dnešní lidstvo schopno vyrobit.

Při výstavbě prvního a druhého bloku jaderné elektrárny Temelín, na základě ruského projektu, české a slovenské projekční organizace, výzkumné ústavy, strojírenské, elektrotechnické a stavební firmy zajistily zpracování detailní konstrukční a projektové dokumentace, přípravu a realizaci výstavby, výrobu a montáž zařízení primárního a sekundárního okruhu i další technologie, spouštění a provoz jaderné elektrárny, včetně údržby, oprav a provozních kontrol. Generálním dodavatelem systému kontroly a řízení a jaderného paliva byla přitom společnost Westinghouse. Na těchto dodávkách se účastnily české společnosti Škoda jaderné strojírenství, Vítkovice, Modřanské strojírný, Královopolské strojírný a další.

Mezi klíčová díla českých firem patřily dodávky více než dvou desítek reaktorů VVER 440 a VVER 1000, několika desítek parogenerátorů pro tyto reaktory a v neposlední řadě kompenzátorů objemu pro řadu jaderných elektráren typu VVER 440 a jaderné elektrárny Temelín a Belene s reaktory typu VVER 1000.

České společnosti ale dodávaly i součásti sekundárního okruhu. Namátkou vzpomeňme dodávky turbonapáječek firmy Sigma, titanových kondenzátorů od Škody power, nebo dodávky firem 1.Brněnská a SES Tlmače.

Stavební části českých jaderných elektráren zvládly na jedničku společnosti Vodní stavby Temelín, Chladicí věže Praha a **montáž kontejmentu, tuto velmi citlivou a veřejností sledovanou operaci, provedla společnost Hutní montáže**, dnes člen skupiny Vítkovice.

Co je zcela klíčové a co chci na tomto fóru zvláště zdůraznit je fakt, že výrobní schopnosti českých firem z hlediska výroby zařízení pro jaderné elektrárny zůstaly zachovány. Většina českých firem v tomto oboru s výjimkou ŠKODY jaderné strojírenství a Modřanské potrubní je dnes soustředěna v Národním strojírenském klastru. Tento klastr pak tvoří platformu pro využívání špičkových technologií pro jadernou energetiku a to zejména podporou vzdělávání, vědy a výzkumu a zejména rozvojem špičkových metalurgických a strojírenských technologií.

Chci na tomto místě dodat, že členové národního strojírenského klastru disponují rozsáhlými referencemi při výstavbě jaderných elektráren. Mezi tyto společnosti patří nejen členové skupiny Vítkovice, čili firmy VÍTKOVICE POWER ENGINEERING, VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a HUTNÍ MONTÁŽE a.s., ale i společnosti V – NASS, SIGMA GROUP, EXCON, ARMATURY GROUP, ZAT a další.

Jak již jsem uváděl, naše reference nejsou nic, co by se vztahovalo pouze k hluboké minulosti našich firem. V současné době české společnosti pracují jako dodavatelé významných firem, účastní se dostavby jaderné elektrárny Mochovce, dodávají výkovky a díly pro primární kolektory parogenerátorů, kroužky pro pláště parogenerátorů pro indické jaderné elektrárny, výměnné svazky teplosměnných trubek pro nízkotlaké ohříváky. České firmy jsou dodavateli pro jadernou elektrárnu Olkiluoto a Flammanville. Jsme schopni okamžitě vyrábět výměníky, koncové chladiče a dodávat rozsáhlé systémy průmyslové automatizace.

Dvě významné české firmy – Modřanská potrubní a zejména, **zejména** Škoda jaderné strojírenství jsou i dnes dodavateli citlivých a velmi technologicky náročných součástí primárních okruhů dnes stavěných jaderných elektráren. Škoda jaderné strojírenství dodává například části reaktoru VVER 440 pro jadernou elektrárnu Mochovce a komponenty reaktoru EPR pro finskou jadernou elektrárnu Olkiluoto.

Závěrem mi dovoluje zdůraznit, co české společnosti očekávají v souvislosti s připravovanou dostavbou 3. a 4. bloku jaderné elektrárny Temelín. **Očekáváme**, že tato investiční akce bude využita pro další rozšíření referencí českých firem. **Očekáváme**, že budeme opět dodávat provozní soubory primárního a sekundárního okruhu. Ale zejména, **zejména očekáváme**, že naše společnosti budou co nejdříve zapojeny do **mezinárodních dodavatelských řetězců** tak, abychom si mohli spolupráci odladit na menších dodávkách dříve, než bude samotná dostavba Temelína spuštěna.

Kdy bude spuštěna, je dnes nejasné. Ale podle našich informací to bude co nejdříve.

Vážení hosté, dámy a pánové, děkuji vám za pozornost a přeji příjemný zbytek pobytu v průmyslové Ostravě, městě s dvěstiletou tradicí špičkových strojírenských technologií.